

Voorstel van wet tot wijziging van de Wet op de rechterlijke indeling, de Wet op de rechterlijke organisatie en enige andere wetten in verband met de vorming van de arrondissementen Gelderland en Overijssel

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om de Wet op de rechterlijke indeling, de Wet op de rechterlijke organisatie en enige andere wetten te wijzigen in verband met de vorming van de arrondissementen Gelderland en Overijssel;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I. WIJZIGING VAN WETGEVING OP HET TERREIN VAN RECHTSPLEGING

Artikel I

De Wet op de rechterlijke indeling wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt "tien rechtbanken" vervangen door: elf rechtbanken.
2. De onderdelen c tot en met j worden geletterd d tot en met k.
3. Na onderdeel b wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

c. de rechtbank Gelderland;

4. Onderdeel i (nieuw) komt te luiden:

- i. de rechtbank Overijssel;

B

Na artikel 5 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5a

Het arrondissement Gelderland omvat het grondgebied van de provincie Gelderland.

C

In artikel 8 vervallen "Anna Paulowna," "Niedorp," "Wieringen," en "Wieringermeer," en wordt in de alfabetische rangschikking ingevoegd: Hollands Kroon,.

D

Artikel 11 komt te luiden:

Artikel 11

Het arrondissement Overijssel omvat het grondgebied van de provincie Overijssel.

E

Artikel 15 komt te luiden:

Artikel 15

Het ressort Arnhem-Leeuwarden omvat de volgende arrondissementen:

- a. Gelderland;
- b. Midden-Nederland;
- c. Noord-Nederland;
- d. Overijssel.

Artikel II

De Wet op de rechterlijke organisatie wordt als volgt gewijzigd:

A

In de artikelen 16, zesde lid, en 86, achtste lid, wordt "Bij algemene maatregel van bestuur" telkens vervangen door: Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur.

B

In de artikelen 49, 55, eerste lid, en 68, eerste lid, eerste volzin, wordt "de rechtbank Oost-Nederland" telkens vervangen door: de rechtbank Gelderland.

C

Artikel 134 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding "1." geplaatst.
2. Er worden twee leden toegevoegd, luidende:
  2. Er is een arrondissementsparket in elk van de arrondissementen, genoemd in de Wet op de rechterlijke indeling.
  3. In afwijking van het tweede lid is er één arrondissementsparket in de arrondissementen Gelderland en Overijssel gezamenlijk, genaamd arrondissementsparket Oost-Nederland.

D

In artikel 139b wordt "de rechtbank Oost-Nederland" vervangen door: de rechtbank Overijssel.

Artikel III

In de beschrijving van de categorieën 3 en 5 in artikel 7, tweede lid, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren wordt ", Oost-Nederland en Rotterdam" telkens vervangen door: en Rotterdam en bij het arrondissementsparket in de arrondissementen Gelderland en Overijssel gezamenlijk.

Artikel IV

Versie nader rapport

De Wet herziening gerechtelijke kaart wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel CVII vervalt.

B

In de artikelen CXXI, onderdeel A, onder 4, en CXLIVa, onderdeel B, onder 4, wordt "Oost-Nederland" telkens vervangen door: Gelderland.

C

Artikel CXLIII wordt als volgt gewijzigd:

1. De tabel in het eerste lid komt als volgt te luiden:

Rechtbank te Alkmaar	Rechtbank Noord-Holland
Rechtbank te Almelo	Rechtbank Overijssel
Rechtbank te Amsterdam	Rechtbank Amsterdam
Rechtbank te Arnhem	Rechtbank Gelderland
Rechtbank te Assen	Rechtbank Noord-Nederland
Rechtbank te Breda	Rechtbank Zeeland-West-Brabant
Rechtbank te Dordrecht	Rechtbank Rotterdam
Rechtbank te 's-Gravenhage	Rechtbank Den Haag
Rechtbank te Groningen	Rechtbank Noord-Nederland
Rechtbank te Haarlem	Rechtbank Noord-Holland
Rechtbank te 's-Hertogenbosch	Rechtbank Oost-Brabant
Rechtbank te Leeuwarden	Rechtbank Noord-Nederland
Rechtbank te Maastricht	Rechtbank Limburg
Rechtbank te Middelburg	Rechtbank Zeeland-West-Brabant
Rechtbank te Roermond	Rechtbank Limburg
Rechtbank te Rotterdam	Rechtbank Rotterdam
Rechtbank te Utrecht	Rechtbank Midden-Nederland
Rechtbank te Zutphen	Rechtbank Gelderland
Rechtbank te Zwolle-Lelystad	Rechtbank Overijssel

2. In het tweede lid wordt "Oost-Nederland" telkens vervangen door: Overijssel.

D

Het tweede lid alsmede de aanduiding "1." voor het eerste lid van artikel CXLIVb vervallen.

E

In artikel CXLV, tweede lid, wordt "drie jaren" vervangen door: vijf jaren.

HOOFDSTUK II. WIJZIGING VAN OVERIGE WETTEN

Artikel V

In artikel 27, eerste lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen wordt "de rechtbanken te Leeuwarden, Arnhem, Haarlem, 's-Gravenhage en Breda" vervangen door: de rechtbanken Noord-Nederland, Gelderland, Noord-Holland, Den Haag en Zeeland-West-Brabant.

Artikel VI

In artikel 20, eerste lid, van de onteigeningswet wordt "binnen het ressort der rechtbank" vervangen door: binnen het rechtsgebied van de rechtbank.

Artikel VII

De Politiewet 2012 wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan het slot van artikel 25, tweede lid, wordt toegevoegd: , met dien verstande dat er één regionale eenheid in de arrondissementen Gelderland en Overijssel gezamenlijk is.

B

In artikel 74, tweede lid, wordt "de regionale eenheid in het arrondissement, bedoeld in artikel 11 van de Wet op de rechterlijke indeling" vervangen door: de regionale eenheid

in de arrondissementen, bedoeld in de artikelen 5a en 11 van de Wet op de rechterlijke indeling.

Artikel VIII

In artikel 9, eerste lid, van de Wet aansprakelijkheid olietankschepen wordt "de rechtbank te Rotterdam" vervangen door: de rechtbank Rotterdam.

Artikel IX

De bijlage bij de Wet griffierechten in burgerlijke zaken wordt als volgt gewijzigd:

A

De tekst "Griffierechten bij de Sector Kanton van de rechtbank" wordt vervangen door: Griffierechten bij de rechtbank voor kantonzaken.

B

De tekst "Griffierechten bij de Sector Civiel van de rechtbank" wordt vervangen door: Griffierechten bij de rechtbank voor andere zaken dan kantonzaken.

Artikel X

Artikel 46d, onderdeel h, van de Wet op de ondernemingsraden wordt als volgt gewijzigd:

A

De onderdelen 3° tot en met 10° worden vernummerd tot 4° tot en met 11°.

B

Na onderdeel 2° wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

3°. ter zake van de rechtbank Gelderland: de rechtbank Overijssel;

C

Onderdeel 7° (nieuw) komt te luiden:

7°. ter zake van de rechtbank Noord-Nederland: de rechtbank Midden-Nederland;

D

Onderdeel 9° (nieuw) komt te luiden:

9°. ter zake van de rechtbank Overijssel: de rechtbank Gelderland;

Artikel XI

Artikel 111, tweede lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt als volgt gewijzigd:

A

In onderdeel i wordt "behalve in zaken bij de sector kanton" vervangen door: behalve in kantonzaken.

B

In onderdeel k wordt "anders dan bij de sector kanton" vervangen door: anders dan een kantonzak.

Artikel XII

In artikel 2, eerste lid, onderdelen c en d, van het Wetboek van Strafvordering wordt "de rechtbank Oost-Nederland" telkens vervangen door: de rechtbank Overijssel.

HOOFDSTUK III. OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel XIII (Overgang lopende zaken naar nieuwe rechtbanken)

Zaken die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I aanhangig waren bij de rechtbank Oost-Nederland, tot kennisneming waarvan de rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel bevoegd is, gaan van rechtswege over naar de

rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel.

Artikel XIV (Overgangsrecht i.v.m. verzet, beroep, hoger beroep enz.)

Voor de toepassing van bepalingen inzake de behandeling van geschillen ter zake van beslissingen van de rechtbank Oost-Nederland die vóór het tijdstip van inwerkingtreding van artikel I zijn genomen, tot kennisneming waarvan de rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel bevoegd is, worden deze beslissingen aangemerkt als beslissingen van de rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel.

Artikel XV (Overgangsrecht i.v.m. dagvaardingen, verzoekschriften en andere processtukken)

Dagvaardingen, verzoekschriften en andere processtukken in aanhangige of aanhangig te maken zaken, tot kennisneming waarvan op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I bevoegd was de rechtbank Oost-Nederland, tot kennisneming waarvan met ingang van de dag van inwerkingtreding van artikel I de rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel bevoegd is, worden met ingang van de dag van inwerkingtreding van artikel I aangemerkt als processtukken in zaken tot kennisneming waarvan de rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel bevoegd is.

Artikel XVI (Overdracht archiefbescheiden)

1. Archiefbescheiden welke op de datum van inwerkingtreding van de Wet herziening gerechtelijke kaart overeenkomstig artikel CV van die wet zijn overgedragen vanuit de rechtbank te Arnhem en de rechtbank te Zutphen aan de rechtbank Oost-Nederland, worden overgedragen aan de rechtbank Gelderland, voor zover zij niet overeenkomstig de Archiefwet 1995 zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats.
2. Archiefbescheiden welke op de datum van inwerkingtreding van de Wet herziening gerechtelijke kaart overeenkomstig artikel CV van die wet zijn overgedragen vanuit de rechtbank te Zwolle-Lelystad en de rechtbank te Almelo aan de rechtbank Oost-Nederland, worden overgedragen aan de rechtbank Overijssel, voor zover zij niet overeenkomstig de Archiefwet 1995 zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats.
3. Archiefbescheiden van de rechtbank Oost-Nederland, anders dan bedoeld in het eerste en tweede lid, betrekking hebbend op zaken tot kennisneming waarvan met ingang van de dag van inwerkingtreding van artikel I de rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel bevoegd is, worden met ingang van de dag van inwerkingtreding

van artikel I overgedragen aan de rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel, voor zover zij niet overeenkomstig de Archiefwet 1995 zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats.

4. Overige archiefbescheiden van de rechtbank Oost-Nederland worden overgedragen aan de rechtbank Gelderland, voor zover zij niet overeenkomstig de Archiefwet 1995 zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats.

Artikel XVII (Overgangsrecht functionarissen rechtbanken)

1. Ten aanzien van degenen voor wie op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I is vastgesteld dat zij het ambt van senior rechter A, senior rechter, rechter, rechter-plaatsvervanger, senior-gerechtsauditeur, gerechtsauditeur of rechterlijk ambtenaar in opleiding vervullen bij de rechtbank Oost-Nederland, wordt die vaststelling van rechtswege gewijzigd in de vaststelling dat zij datzelfde ambt vervullen bij:

a. de rechtbank Gelderland, indien zij hun ambt direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervullen in of vanuit een gemeente in de provincie Gelderland;

b. de rechtbank Overijssel, indien zij hun ambt direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervullen in of vanuit een gemeente in de provincie Overijssel.

2. Ten aanzien van de rechters-plaatsvervangers die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I hun ambt op basis van een aanwijzing vervullen bij de rechtbank Oost-Nederland, wordt de aanwijzing van rechtswege gewijzigd in dezelfde aanwijzing bij:

a. de rechtbank Gelderland, indien zij hun ambt op die basis direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervullen in of vanuit een gemeente in de provincie Gelderland;

b. de rechtbank Overijssel, indien zij hun ambt op die basis direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervullen in of vanuit een gemeente in de provincie Overijssel.

3. De benoemingen van degenen die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I zijn benoemd als coördinerend vice-president senior van de rechtbank Oost-Nederland, worden van rechtswege gewijzigd in een benoeming als coördinerend vice-president senior van:

a. de rechtbank Gelderland, indien zij hun ambt direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervullen in of vanuit een gemeente in de provincie Gelderland;

b. de rechtbank Overijssel, indien zij hun ambt direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervullen in of vanuit een gemeente in de provincie Overijssel.

Artikel XIV, tweede lid, onderdeel a, van de Wet organisatie en bestuur gerechten is van overeenkomstige toepassing. Zij worden als zodanig niet beëdigd.

4. De benoemingen van degenen die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I zijn benoemd als deskundig lid onderscheidenlijk plaatsvervangend deskundig lid van de pachtkamer van de rechtbank Oost-Nederland, worden van rechtswege gewijzigd in een benoeming als deskundig lid onderscheidenlijk plaatsvervangend deskundig lid van de pachtkamer van:

a. de rechtbank Gelderland, indien zij hun ambt direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervullen in of vanuit een gemeente in de provincie Gelderland;

b. de rechtbank Overijssel, indien zij hun ambt direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervullen in of vanuit een gemeente in de provincie Overijssel.

Zij worden als zodanig niet beëdigd.

5. De benoemingen van degenen die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I zijn benoemd als militair lid van een militaire kamer van de rechtbank Oost-Nederland, worden van rechtswege gewijzigd in een benoeming als militair lid van een militaire kamer van de rechtbank Gelderland. Zij worden als zodanig niet beëdigd.

6. De tewerkstellingen van degenen die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I op basis van een aanstelling in vaste dienst werkzaam zijn bij de rechtbank Oost-Nederland in een functie, anders dan die genoemd in het eerste tot en met vijfde of achtste lid en niet zijnde de functie van niet-rechterlijk lid van het bestuur van die rechtbank, worden van rechtswege gewijzigd in een tewerkstelling in dezelfde functie bij:

a. de rechtbank Gelderland, indien voor hen direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I een gemeente in de provincie Gelderland als standplaats is aangewezen;

b. de rechtbank Overijssel, voor hen direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I een gemeente in de provincie Overijssel als standplaats is aangewezen.

7. Ten aanzien van degenen die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I op basis van een aanstelling in tijdelijke dienst werkzaam zijn bij de rechtbank Oost-Nederland in een functie, anders dan die genoemd in het eerste tot en met vijfde of achtste lid en niet zijnde de functie van niet-rechterlijk lid van het bestuur van die rechtbank, wordt de aanstelling van rechtswege gewijzigd in dezelfde aanstelling bij:

a. de rechtbank Gelderland, indien voor hen direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I een gemeente in de provincie Gelderland als standplaats is aangewezen;

b. de rechtbank Overijssel, voor hen direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I een gemeente in de provincie Overijssel als standplaats is aangewezen.

8. De benoemingen van degenen die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I zijn benoemd als buitengriffier van de rechtbank Oost-Nederland, worden van rechtswege gewijzigd in een benoeming als buitengriffier van:

a. de rechtbank Gelderland, indien zij hun ambt direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervullen in of vanuit een gemeente in de provincie Gelderland;

b. de rechtbank Overijssel, indien zij hun ambt direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervullen in of vanuit een gemeente in de provincie Overijssel.

Zij worden als zodanig niet beëdigd.

Artikel XVIII (Overgangsrecht gerechtsbestuurders)

1. De benoeming van degene die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I als voorzitter van het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland is benoemd, wordt van rechtswege gewijzigd in de benoeming als voorzitter van het bestuur van de rechtbank Gelderland.

2. De benoeming van degene die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I als niet-rechterlijk lid van het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland is benoemd, wordt van rechtswege gewijzigd in de benoeming als niet-rechterlijk lid van de rechtbank Gelderland. Hij wordt als zodanig niet beëdigd.

3. Indien het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland op de datum van inwerkingtreding van artikel I, behalve de voorzitter, één rechterlijk lid kent, wordt de benoeming van degene die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I is benoemd als rechterlijk lid van het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland, niet zijnde de voorzitter, van rechtswege gewijzigd in de benoeming als voorzitter van het bestuur van de rechtbank Overijssel.

4. Indien het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland op de datum van inwerkingtreding van artikel I, behalve de voorzitter, twee rechterlijke leden kent, worden de benoemingen van degenen die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I zijn benoemd als rechterlijke leden van het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland, niet zijnde de voorzitter, van rechtswege gewijzigd in de benoeming als voorzitter van het bestuur van de rechtbank Overijssel respectievelijk de benoeming als rechterlijk lid van het bestuur van de rechtbank Overijssel. In dat geval wordt als voorzitter van de rechtbank Overijssel benoemd degene die als eerste in het bestuur is benoemd of, bij gelijktijdige benoeming, degene die in het koninklijk besluit,

bedoeld in artikel 15, vierde lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie, tot benoeming van de bestuursleden van de rechtbank Oost-Nederland, na de voorzitter, als eerste wordt genoemd. Zij worden als zodanig niet beëdigd.

5. In afwijking van artikel 15 van de Wet op de rechterlijke organisatie hoort de Raad voor de rechtspraak, voorafgaand aan het opstellen van de aanbeveling voor een benoeming met ingang van de dag van inwerkingtreding van artikel I van een lid van het bestuur van de rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel, voor zover het niet van rechtswege wordt benoemd ingevolge het eerste tot en met vierde lid, een commissie bestaande uit ten minste drie personen, waaronder ten minste één rechterlijk ambtenaar en ten minste één gerechtsambtenaar, aan te wijzen door het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland, met dien verstande dat alleen personen kunnen worden aangewezen die op basis van een aanstelling bij de rechtbank Oost-Nederland werkzaam zijn.

6. In afwijking van artikel 15 van de Wet op de rechterlijke organisatie stelt de commissie, bedoeld in het vijfde lid, in plaats van het bestuur van het gerecht, de Raad voor de rechtspraak op de hoogte van de zienswijze van de ondernemingsraad van de rechtbank Oost-Nederland.

7. In afwijking van artikel 5c van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren wordt de aanbeveling ten behoeve van de vervulling van een functie als bedoeld in artikel 5c, eerste lid, van die wet, niet zijnde rechter-plaatsvervanger, bij de rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel, met ingang van de dag van inwerkingtreding van artikel I door een persoon die met ingang van diezelfde dag wordt benoemd als voorzitter of ander rechterlijk lid van het bestuur van de rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel, in plaats van door het bestuur van het gerecht, opgemaakt en aan de Raad voor de rechtspraak gezonden door de commissie, bedoeld in het vijfde lid, in geval van vervulling van een functie bij de rechtbank Gelderland, onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel.

8. In afwijking van artikel 5c van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren kan de commissie, bedoeld in het vijfde lid, worden geadviseerd door de gerechtshofvergadering van de rechtbank Oost-Nederland inzake de lijst van aanbeveling ten behoeve van de vervulling van een functie als bedoeld in artikel 5c, eerste lid, van die wet, niet zijnde rechter-plaatsvervanger bij de rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel, met ingang van de dag van inwerkingtreding van artikel I, voor zover het kandidaten betreft die met ingang van diezelfde dag worden benoemd als lid van het bestuur van de rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel en die met ingang van diezelfde dag nog niet ingevolge artikel XVII, eerste en derde lid, bij de rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel als rechterlijk ambtenaar met rechtspraak belast werkzaam zijn.

Artikel XIX (Overgangsrecht rechtspositionele beslissingen)

Besluiten of andere handelingen van het bestuur of de president van de rechtbank Oost-Nederland waarbij ambtenaren of gewezen ambtenaren, bedoeld in artikel XVII, eerste, tweede, vierde, zesde en zevende lid, die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I bij die rechtbank werkzaam zijn en hun ambt gewoonlijk vervullen in of vanuit een gemeente in de provincie Gelderland onderscheidenlijk Overijssel, dan wel voor wie op die dag een gemeente in de provincie Gelderland onderscheidenlijk Overijssel als standplaats is aangewezen, als zodanig belanghebbende zijn, dan wel waarbij hun rechtverkrijgenden of nagelaten betrekkingen belanghebbenden zijn, worden van rechtswege aangemerkt als besluiten of andere handelingen van:

- a. het bestuur of de president van de rechtbank Gelderland, indien de betrokken ambtenaren of gewezen ambtenaren hun ambt gewoonlijk vervullen in of vanuit een gemeente in de provincie Gelderland dan wel voor wie een gemeente in de provincie Gelderland als standplaats is aangewezen;
- b. het bestuur of de president van de rechtbank Overijssel, indien de betrokken ambtenaren of gewezen ambtenaren hun ambt gewoonlijk vervullen in of vanuit een gemeente in de provincie Overijssel dan wel voor wie een gemeente in de provincie Overijssel als standplaats is aangewezen.

Artikel XX (Overgangsrecht wettelijke procedures en rechtsgedingen)

In wettelijke procedures en rechtsgedingen, waarbij het bestuur onderscheidenlijk de president van de rechtbank Oost-Nederland op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I is betrokken, treedt in de plaats:

- a. het bestuur onderscheidenlijk de president van de rechtbank Gelderland, indien het een wettelijke procedure of een rechtsgeding betreft welke betrekking heeft op een besluit of een andere handeling waarbij een ambtenaar, bedoeld in artikel XVII, eerste tot en met vierde, zesde en zevende lid, die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I zijn ambt gewoonlijk vervult in of vanuit een gemeente in de provincie Gelderland dan wel voor wie op die dag een gemeente in de provincie Gelderland als standplaats is aangewezen, als zodanig belanghebbende is;
- b. het bestuur onderscheidenlijk de president van de rechtbank Overijssel, indien het een wettelijke procedure of een rechtsgeding betreft welke betrekking heeft op een besluit of een andere handeling waarbij een ambtenaar, bedoeld in artikel XVII, eerste tot en met vierde, zesde en zevende lid, die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I zijn ambt gewoonlijk vervult in of vanuit een gemeente in de provincie Overijssel

dan wel voor wie op die dag een gemeente in de provincie Overijssel als standplaats is aangewezen, als zodanig belanghebbende is;

c. het bestuur onderscheidenlijk de president van de rechtbank Gelderland, indien het andere dan in de onderdelen a en b genoemde wettelijke procedures en rechtsgedingen betreft.

Artikel XXI (Overgangsrecht klachtbehandeling)

1. In zaken waarin voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel I aan de Nationale ombudsman is verzocht een onderzoek te doen dan wel de Nationale ombudsman een onderzoek heeft ingesteld naar een gedraging die op grond van artikel 26, zevende lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie wordt aangemerkt als een gedraging van het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland, treedt van rechtswege in de plaats van dat bestuur het bestuur van:

a. de rechtbank Gelderland, indien het verzoek tot onderzoek dan wel het ingestelde onderzoek betrekking heeft op een gedraging van een gerechtsambtenaar, buitengriffier, gerechtsauditeur of rechterlijk ambtenaar in opleiding die zijn werkzaamheden direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervult in of vanuit een gemeente in de provincie Gelderland dan wel voor wie op die dag een gemeente in de provincie Gelderland als standplaats is aangewezen;

b. de rechtbank Overijssel, indien het verzoek tot onderzoek dan wel het ingestelde onderzoek betrekking heeft op een gedraging van een gerechtsambtenaar, buitengriffier, gerechtsauditeur of rechterlijk ambtenaar in opleiding die zijn werkzaamheden direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervult in of vanuit een gemeente in de provincie Overijssel dan wel voor wie op die dag een gemeente in de provincie Overijssel als standplaats is aangewezen.

2. In zaken waarin voor het tijdstip van inwerkingtreding aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad is verzocht een vordering bij de Hoge Raad in te stellen tot het doen van een onderzoek naar een gedraging van een bij de rechtbank Oost-Nederland werkzame rechterlijk ambtenaar met rechtspraak belast, dan wel de Hoge Raad een vordering tot het doen van een onderzoek naar die gedraging in behandeling heeft genomen, treedt van rechtswege in de plaats van het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland het bestuur van:

a. de rechtbank Gelderland, indien het verzoek tot instelling van een vordering of de in behandeling genomen vordering betrekking heeft op een rechterlijk ambtenaar met rechtspraak belast, die zijn ambt op de dag direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervult in of vanuit een gemeente in de provincie Gelderland;

b. de rechtbank Overijssel, indien het verzoek tot instelling van een vordering of de in behandeling genomen vordering betrekking heeft op een rechterlijk ambtenaar met rechtspraak belast, die zijn ambt op de dag direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervult in of vanuit een gemeente in de provincie Overijssel.

3. Zaken waarin voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel I bij het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland over een gedraging van een bij die rechtbank werkzame ambtenaar een klacht is ingediend, dan wel door dat bestuur een klacht in behandeling is genomen, gaan van rechtswege over naar het bestuur van:

a. de rechtbank Gelderland, indien de klacht betrekking heeft op een gedraging van een ambtenaar die zijn ambt op de dag direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervult in of vanuit een gemeente in de provincie Gelderland dan wel voor wie op die dag een gemeente in de provincie Gelderland als standplaats is aangewezen;

b. de rechtbank Overijssel, indien de klacht betrekking heeft op een gedraging van een ambtenaar die zijn ambt op de dag direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel I gewoonlijk vervult in of vanuit een gemeente in de provincie Overijssel dan wel voor wie op die dag een gemeente in de provincie Overijssel als standplaats is aangewezen.

Artikel XXII (Overgangsrecht zaaksverdelingsreglement)

Het zaaksverdelingsreglement van de rechtbank Oost-Nederland, bedoeld in artikel 21 van de Wet op de rechterlijke organisatie, zoals dit luidt op de dag voor de datum van inwerkingtreding van artikel I, en voor zover betrekking hebbend op de zittingsplaatsen in de provincies Gelderland onderscheidenlijk Overijssel, heeft te gelden als het zaaksverdelingsreglement van de rechtbank Gelderland onderscheidenlijk de rechtbank Overijssel.

Artikel XXIII (Overgangsrecht advocatuur)

1. De algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten wijst, na daaromtrent het gevoelen te hebben ingewonnen van de orde van advocaten in het arrondissement Oost-Nederland, zoals dat bestond vóór het tijdstip van inwerkingtreding van artikel I, de personen aan die vanaf het tijdstip van inwerkingtreding van artikel I als deken of overige leden zitting hebben in de raden van toezicht, bedoeld in artikel 22, eerste lid, van de Advocatenwet van de arrondissementen Gelderland en Overijssel, voor een termijn van ten hoogste drie maanden. Binnen die termijn geven de orden in die arrondissementen uitvoering aan artikel 22, tweede lid, van de Advocatenwet.

2. Archiefbescheiden van de orde van advocaten onderscheidenlijk de raad van toezicht in het arrondissement Oost-Nederland worden overgedragen aan:
  - a. de orde van advocaten onderscheidenlijk de raad van toezicht in het arrondissement Gelderland, indien het archiefbescheiden betreft welke op de datum van inwerkingtreding van artikel CXVI van de Wet herziening gerechtelijke kaart overeenkomstig die bepaling zijn overgedragen vanuit de orde van advocaten onderscheidenlijk de raad van toezicht in de arrondissementen Arnhem en Zutphen aan de rechtbank Oost-Nederland, voor zover zij niet overeenkomstig de Archiefwet 1995 zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats;
  - b. de orde van advocaten onderscheidenlijk de raad van toezicht in het arrondissement Overijssel, indien het archiefbescheiden betreft welke op de datum van inwerkingtreding van artikel CXVI van de Wet herziening gerechtelijke kaart overeenkomstig die bepaling zijn overgedragen vanuit de orden van advocaten onderscheidenlijk de raden van toezicht in de arrondissementen Almelo en Zwolle-Lelystad aan de rechtbank Oost-Nederland, voor zover zij niet overeenkomstig de Archiefwet 1995 zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats;
  - c. de orde van advocaten onderscheidenlijk de raad van toezicht in het arrondissement Gelderland, indien het andere dan de in de onderdelen a en b genoemde archiefbescheiden betreft, voor zover zij niet overeenkomstig de Archiefwet 1995 zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats.
3. De benoemingsduur van afgevaardigden en hun plaatsvervangers in het college van afgevaardigden, bedoeld in artikel 19, eerste lid, van de Advocatenwet, welke zijn gekozen in de vergadering van de orde in het arrondissement Oost-Nederland eindigt binnen een termijn van ten hoogste drie maanden na de datum van inwerkingtreding van artikel I. Binnen die termijn geven de orden van advocaten in de arrondissementen Gelderland en Overijssel uitvoering aan artikel 20, eerste lid, van de Advocatenwet.

Artikel XXIV (Overgangsrecht notariaat)

1. Het bestuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie wijst, na daaromtrent het gevoelen te hebben ingewonnen van het ringbestuur in het arrondissement Oost-Nederland, zoals deze bestond vóór het tijdstip van inwerkingtreding van artikel I, de personen aan die vanaf het tijdstip van inwerkingtreding van artikel I als voorzitter of als lid zitting hebben in de ringbesturen in de arrondissementen Gelderland en Overijssel voor een termijn van ten hoogste drie maanden. Binnen die termijn geven de ringvergaderingen van de ringen in de arrondissementen Gelderland en Overijssel uitvoering aan artikel 85 van de Wet op het notarisambt.

2. Archiefbescheiden van de ringvergadering onderscheidenlijk het ringbestuur in het arrondissement Oost-Nederland worden overgedragen aan:

- a. de ringvergadering onderscheidenlijk het ringbestuur in het arrondissement Gelderland, indien het archiefbescheiden betreft welke op de datum van inwerkingtreding van artikel CXVI van de Wet herziening gerechtelijke kaart overeenkomstig die bepaling zijn overgedragen vanuit de ringvergadering onderscheidenlijk het ringbestuur in de arrondissementen Arnhem en Zutphen aan de rechtbank Oost-Nederland, voor zover zij niet overeenkomstig de Archiefwet 1995 zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats;
- b. de ringvergadering onderscheidenlijk het ringbestuur in het arrondissement Overijssel, indien het archiefbescheiden betreft welke op de datum van inwerkingtreding van artikel CXVI van de Wet herziening gerechtelijke kaart overeenkomstig die bepaling zijn overgedragen vanuit de ringvergadering onderscheidenlijk het ringbestuur in de arrondissementen Almelo en Zwolle-Lelystad aan de rechtbank Oost-Nederland, voor zover zij niet overeenkomstig de Archiefwet 1995 zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats;
- c. de ringvergadering onderscheidenlijk het ringbestuur in het arrondissement Gelderland, indien het andere dan de in de onderdelen a en b genoemde archiefbescheiden betreft, voor zover zij niet overeenkomstig de Archiefwet 1995 zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats.

HOOFDSTUK IV. SAMENLOOPBEPALINGEN

Artikel XXV

Indien het bij koninklijk besluit van 24 juli 2010 ingediende voorstel van Wet aanpassing bestuursprocesrecht (32 450) tot wet is verheven of wordt verheven en deel A, artikel I, onderdeel CCCCC, van die wet eerder in werking is getreden of treedt dan, onderscheidenlijk op dezelfde datum in werking treedt als, artikel I van deze wet, wordt in artikel 8 van bijlage 2 bij de Algemene wet bestuursrecht "Arnhem" telkens vervangen door: Gelderland.

Artikel XXVI

Indien het bij koninklijke boodschap van 3 juli 2012 ingediende voorstel van Wet lokaal spoor (33 324) tot wet is verheven of wordt verheven, en artikel 50 van die wet in werking is getreden of treedt, wordt in artikel 50 van die wet "rechtbank te Rotterdam" vervangen door: rechtbank Rotterdam.

Artikel XXVII

Indien het bij koninklijke boodschap van 29 maart 2012 ingediende voorstel van Wet basisregistratie personen (33 219) tot wet is verheven of wordt verheven, en in werking is getreden of treedt, wordt in de artikelen 2.28, eerste lid, 2.29, tweede lid, en 2.61, tweede lid, van die wet "rechtbank te 's-Gravenhage" telkens vervangen door: rechtbank Den Haag.

Artikel XXVIII

1. Indien het bij koninklijke boodschap van 22 februari 2012 ingediende voorstel van Wet versterking bestuur pensioenfondsen (33 182) tot wet is verheven of wordt verheven, en artikel I van die wet eerder in werking is getreden of treedt dan, onderscheidenlijk op dezelfde datum in werking treedt als deze wet, wordt in artikel 108, zevende lid van de Pensioenwet "een andere sector" vervangen door: een andere kamer.

2. Indien het bij koninklijke boodschap van 22 februari 2012 ingediende voorstel van Wet versterking pensioenfondsen (33 182) tot wet is verheven of wordt verheven, en artikel I van die wet later in werking treedt dan deze wet, wordt in artikel I, onderdeel D, van die wet in artikel 108, zevende lid, "een andere sector" vervangen door: een andere kamer.

Artikel XXIX

Indien het bij koninklijke boodschap van 5 december 2011 ingediende voorstel van Beginselenwet AWBZ-zorg (33 109) tot wet is verheven of wordt verheven, en in werking is getreden of treedt, wordt in artikel 14 van die wet "rechtbank te Rotterdam" vervangen door: rechtbank Rotterdam.

Artikel XXX

1. Indien het bij koninklijke boodschap van 24 oktober 2011 ingediende voorstel van Wet wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap (33 054) tot wet is verheven of wordt verheven, en artikel I, onderdeel J, van die wet eerder in werking is getreden of treedt dan, onderscheidenlijk op dezelfde datum in werking treedt als deze wet, wordt in artikel 391, eerste lid van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek "rechtbank te 's-Gravenhage" vervangen door: rechtbank Den Haag.

2. Indien het bij koninklijke boodschap van 24 oktober 2011 ingediende voorstel van Wet wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap (33 054) tot wet is

verheven of wordt verheven, en artikel I, onderdeel J, van die wet later in werking treedt dan deze wet, wordt in artikel I, onderdeel J, van die wet in artikel 391, eerste lid, "rechtbank te 's-Gravenhage" vervangen door: rechtbank Den Haag.

Artikel XXXI

Indien het bij koninklijke boodschap van 2 december 2011 ingediende voorstel van Reparatielwet griffierechten burgerlijke zaken (33 108) tot wet is verheven of wordt verheven en later in werking treedt dan deze wet dan, onderscheidenlijk op dezelfde datum in werking treedt als deze wet, wordt die wet als volgt gewijzigd:

A

Artikel I, onderdeel N, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel 1 wordt "bij de sector kanton van de rechtbank" telkens vervangen door: bij de rechtbank voor kantonzaken.
2. In onderdeel 2 wordt "bij de sector civiel van de rechtbank" telkens vervangen door: bij de rechtbank voor andere zaken dan kantonzaken.

B

Artikel II, onderdeel B, onder 1, komt te luiden:

1. In onderdeel i wordt na "in kantonzaken" ingevoegd: of zaken in kort geding.

HOOFDSTUK V. SLOTBEPALINGEN

Artikel XXXII

Onze Minister van Veiligheid en Justitie zendt binnen drie jaar na inwerkingtreding van deze wet aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk in het arrondissement Gelderland en het arrondissement Overijssel. Bij dit verslag wordt betrokken het verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de Wet herziening gerechtelijke kaart in het arrondissement Oost-Nederland, bedoeld in artikel CXLIVb, tweede lid, zoals dat luidt op de dag voor de datum

van inwerkingtreding van deze wet, naar de stand op het moment van inwerkingtreding van deze wet.

Artikel XXXIII

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld en wat betreft artikel XVIII, vijfde tot en met achtste lid, kan terugwerken tot en met een in dat besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

Inleiding; doelstelling wetsvoorstel

Dit wetsvoorstel strekt ertoe het arrondissement Oost-Nederland te splitsen in de arrondissementen Gelderland en Overijssel. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de door de Eerste Kamer met algemene stemmen aanaarde motie van het lid Beuving c.s.¹. Het aantal arrondissementen in Nederland komt hiermee op 11. Het aantal regionale eenheden van de nationale politie alsmede het aantal eerstelijnsparquetten van het openbaar ministerie, de arrondissementsparketten, blijft 10.

Vorming van de arrondissementen en rechtbanken Gelderland en Overijssel

Met de Wet herziening gerechtelijke kaart wordt het aantal arrondissementen in Nederland per 1 januari 2013 teruggebracht van 19 tot 10 en het aantal ressorten van 5 tot 4. Eén van de arrondissementen waarin met die wet wordt voorzien is het arrondissement Oost-Nederland. Dit arrondissement omvat de vroegere arrondissementen Almelo, Arnhem, Zutphen en het Zwolse deel van het arrondissement Zwolle-Lelystad. Het grondgebied van het arrondissement Oost-Nederland omvat de provincies Gelderland en Overijssel. Tijdens de parlementaire behandeling van de Wet herziening gerechtelijke kaart is de (territoriale) omvang van dit arrondissement meermalen onderwerp van discussie geweest. Van verschillende kanten is twijfel uitgesproken over de werkbaarheid en bestuurbaarheid van het arrondissement dat voor de Rechtspraak, gemeten in aantallen medewerkers en het jaarlijkse aantal zaken, het grootste arrondissement vormt. Tegen deze achtergrond is tijdens de plenaire behandeling van de wet in de Eerste Kamer door het lid Beuving c.s. een motie ingediend waarin de regering wordt verzocht om, samengevat, met spoed een wetsvoorstel in procedure te brengen dat strekt tot de vorming van de rechtbanken Gelderland en Overijssel. Op 10 juli 2012 is deze motie met algemene stemmen aangenomen. Tevens is op die datum de Wet herziening gerechtelijke kaart aangenomen. Deze wet is geplaatst in Stb. 2012, 313, en treedt per 1 januari 2013 in werking (Stb. 2013, 314).

Met het voorliggende wetsvoorstel wordt uitvoering gegeven aan de motie. Daartoe wordt de Wet op de rechterlijke indeling gewijzigd, ten einde het arrondissement Oost-Nederland te splitsen en de arrondissementen Gelderland (nieuw artikel 5a; de vroegere arrondissementen Arnhem en Zutphen) en Overijssel (artikel 11; het vroegere arrondissement Almelo en het Zwolse deel van het vroegere arrondissement Zwolle-

---

¹ Kamerstukken I, 2011/12, 32 891, G.

Lelystad) te vormen. Daarbij is van belang dat artikel 3 van de Wet op de rechterlijke indeling bepaalt dat het rechtsgebied van een rechtbank het arrondissement omvat. Voor de vorming van de rechtbanken Gelderland en Overijssel is derhalve de vorming van de arrondissementen Gelderland en Overijssel noodzakelijk. Met de in dit wetsvoorstel geregelde wijziging van de Wet op de rechterlijke indeling telt Nederland derhalve 11 arrondissementen en 11 rechtbanken.

Het ontstaan van de nieuwe rechtbanken brengt onder meer mee dat er ook nieuwe besturen voor deze rechtbanken benoemd moeten worden. Voor degenen die met de inwerkingtreding van de Wet herziening gerechtelijke kaart worden benoemd tot lid van het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland, worden bijzondere overgangsrechtelijke voorzieningen getroffen. Deze personen worden van rechtswege benoemd in bestuursfuncties binnen de nieuw te vormen rechtbanken. Verwezen zij naar de toelichting op artikel XVIII. Voor de overige, nieuw te benoemen, leden van de betreffende gerechtsbesturen zullen afzonderlijke benoemingsprocedures gestart worden.

Voorts zal het personeel van de rechtbank Oost-Nederland van rechtswege overgaan naar de nieuwe rechtbanken. Daarbij dient te worden gewaarborgd dat de nieuwe rechtbanken direct vanaf het moment van vorming (dat wil zeggen op het moment van inwerkingtreding van artikel I) over voldoende personeel beschikken om het werk te kunnen doen. Artikel XVII bevat hiertoe de noodzakelijke bepalingen.

Ook dient te worden voorzien in bepalingen omtrent onder meer de overgang van lopende zaken van de rechtbank Oost-Nederland naar de rechtbanken Gelderland en Overijssel, het overgangsrecht ten aanzien van processtukken in aanhangige of aanhangig te maken zaken, de overdracht van archiefbescheiden, alsmede het overgangsrecht ten aanzien van rechtspositionele beslissingen en lopende wettelijke procedures en rechtsgedingen waarin het bestuur onderscheidenlijk de voorzitter van de rechtbank Oost-Nederland is betrokken. Ook hiertoe bevat dit wetsvoorstel de noodzakelijke bepalingen.

In artikel XXXII is een bepaling opgenomen over de evaluatie van deze wet. Hierin is de opdracht opgenomen om binnen drie jaar de werking in de praktijk van de arrondissementen Gelderland en Overijssel te evalueren. Vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wet zal de monitoring van deze arrondissementen van start gaan.

Regionale indeling van de nationale politie en van de eerstelijnsparquetten van het openbaar ministerie

Eén van de uitgangspunten van de Wet herziening gerechtelijke kaart en de Politiewet

2012 is de geografische congruentie van de organisatie van de eerstelijnsrechtspraak (de rechtbanken), de eerstelijnsparquetten van het openbaar ministerie en de regionale eenheden van de nationale politie. Deze congruentie maakt de samenwerking tussen deze ketenpartners eenvoudiger, effectiever en efficiënter, met name op het gebied van de opsporing, vervolging en berechting van strafbare feiten. Op basis van dat uitgangspunt gaan de Wet herziening gerechtelijke kaart en de Politiewet 2012 uit van de totstandkoming van 10 rechtbanken, 10 arrondissementsparquetten en 10 politie-eenheden. De keuze om te komen tot splitsing van de rechtbank Oost-Nederland roept daarom de vraag op in hoeverre het wenselijk is om hier eveneens een splitsing door te voeren in de organisatie van het openbaar ministerie en de nationale politie. Het kabinet is van oordeel dat een dergelijke verdergaande splitsing onwenselijk is.

Voor het openbaar ministerie is splitsing van het parket Oost-Nederland onwenselijk omdat hierdoor te kwetsbare afzonderlijke eenheden zouden ontstaan. De zorg om deze kwetsbaarheid betreft met name het feit dat een afzonderlijk parket in Overijssel te weinig zaken zou genereren en over te weinig personeel en middelen zou beschikken om te komen tot een zorgvuldige en kwalitatief goede opsporing en vervolging van strafbare feiten. Ook binnen de eerstelijnsparquetten van het openbaar ministerie zijn er functionele eenheden die zich toeleggen op specialisatie om relatief weinig voorkomende zaken, die om een bijzondere expertise en ervaring vragen, succesvol te kunnen afdoen.

Tegelijkertijd moeten deze parketten over voldoende officieren van justitie en andere medewerkers beschikken om ook de meer reguliere zaken kwalitatief goed en tijdig te kunnen afhandelen. De inzet van zaaksofficieren op onderzoeken en zittingen kan zodoende worden geoptimaliseerd. In het geval van een parket Oost-Nederland bestaat de overtuiging dat er voldoende mensen, middelen en zaken zijn om het werk te kunnen doen. Het openbaar ministerie kent in de praktijk in de eerste lijn al sinds enige tijd het parket Oost-Nederland. Voor het openbaar ministerie zou splitsing van Oost-Nederland betekenen dat een in de praktijk goed functionerend parket wordt opgedeeld in twee afzonderlijke eenheden, waarbij ten aanzien van in ieder geval één van deze nieuwe eenheden grote zorgen omtrent de kwetsbaarheid zouden bestaan. De positie van het openbaar ministerie zou daarmee worden verzwakt ten opzichte van de huidige situatie. Om het behoud van het parket Oost-Nederland te verzekeren, wordt in artikel 134 van de Wet RO bepaald dat het parket in de regio Oost-Nederland de arrondissementen Gelderland en Overijssel omvat.

Ook voor de regionale eenheid van politie in Oost-Nederland geldt dat de splitsing onwenselijk is. Voor de politie is het immers van belang dat de schaalvoordelen, die met de indeling in de tien regionale eenheden worden behaald, in stand blijven. Eén van de twee hoofddoelen van de Politiewet 2012 is het tot stand brengen van een

politieorganisatie die beter kan bijdragen aan het veiliger maken van Nederland. Om dit hoofddoel te bereiken moet de effectiviteit en doelmatigheid van de politie worden vergroot². Hiertoe is het onder andere noodzakelijk dat de regionale eenheden op een aanmerkelijk grotere schaal worden georganiseerd dan de schaal van de regionale politiekorpsen. Slechts op deze wijze kan een grotere slagkracht van de politie op het terrein van zowel de openbare orde als de strafrechtelijke rechtshandhaving worden gerealiseerd en kunnen de benodigde specialismen doelmatig worden georganiseerd. Tijdens de behandeling van de Politiewet 2012 in het parlement is meerdere malen aangegeven dat deze schaalvergroting in Oost-Nederland slechts kan worden behaald binnen de regionale eenheid Oost-Nederland en niet bij een splitsing van deze eenheid. Om een en ander te bereiken, wordt in artikel 25 van de Politiewet 2012 bepaald dat er in de arrondissementen Gelderland en Overijssel gezamenlijk één regionale eenheid van de nationale politie is.

Tijdens de plenaire parlementaire behandeling van de Wet herziening gerechtelijke kaart is ook door verschillende partijen de wens te kennen gegeven om het aantal eerstelijnsparquetten en politie-eenheden op 10 te houden. Gelet op het voorgaande wordt er met dit wetsvoorstel dan ook voor gekozen om de splitsing te beperken tot het arrondissement respectievelijk de rechtbank Oost-Nederland, en om het parket Oost-Nederland en de gelijknamige politie-eenheid te behouden. Dit biedt als voordeel dat de volledige geografische congruentie van de organisatie van de eerstelijnsparquetten en de regionale politie-eenheden behouden blijft, waarvan met name het optimaal functioneren van de strafrechtketen profiteert. Die congruentie biedt namelijk de mogelijkheid om op eenduidig uitvoeringsniveau snel concrete afspraken te maken tussen openbaar ministerie en politie, om informatiestromen op elkaar af te stemmen en om te komen tot een efficiënte coördinatie door (hoofd)officieren van justitie bij opsporingsonderzoeken waarbij de inzet van regionale politie-eenheden onmisbaar is. Binnen de driehoek van burgemeester en officier van justitie met de politie bestaan met deze congruentie betere mogelijkheden om de prioriteiten te bepalen en het opsporings- en vervolgingsbeleid vast te stellen.

De congruentie van de eerste lijn van het openbaar ministerie met de Rechtspraak biedt aanvullende voordelen. Daarbij kan onder meer worden gedacht aan het efficiënt op zitting brengen van zaken, met name waar het zaken met een lokale context betreft. Zittingscapaciteit bij de Rechtspraak kan hierdoor optimaal worden benut. Die voordelen kunnen voor een zeer belangrijk deel ook met dit wetsvoorstel worden geboekt, aangezien 9 van de eerstelijnsparquetten geografisch geheel aansluiten bij de

---

² Kamerstukken I, 2011/12, H, pag. 16.

arrondissementen (en dus de rechtbanken). Uitsluitend voor het parket Oost-Nederland, dat het grondgebied van de arrondissementen Gelderland en Overijssel zal omvatten, geldt hierop een uitzondering. Dat het openbaar ministerie in de regio Oost-Nederland voor de inzet van opsporingsmaatregelen, preventieve hechtenis en de vervolging van verdachten, zaken en capaciteit zal moeten verdelen over twee arrondissementen vereist zorgvuldige werkprocessen, maar stuit niet op onoverkomelijke bezwaren.

Het voorgaande afwegend, leidt tot de conclusie dat de voordelen die worden geboekt met het behoud van de volledige congruentie van de 10 eerstelijnsparquetten met de 10 regionale politie-eenheden, met name waar het betreft het goede functioneren van de strafrechtketen, groter zijn dan de nadelen van het in uitsluitend in de regio Oost-Nederland niet geheel geografisch aansluiten van de eerstelijnsparquetten op de eerstelijnsrechtspraak. Hierbij geldt bovendien als overweging dat het openbaar ministerie zich met name richt op strafrechtelijke zaken, terwijl de eerstelijnsrechtspraak van de rechtbanken ook andere rechtsterreinen omvat. Voor die rechtsterreinen is de volledige congruentie tussen rechtspraak en openbaar ministerie veelal niet of veel minder relevant.

Vorbereiding wetsvoorstel

Gelet op de eensluidende politieke wens van de Eerste Kamer om op zo kort mogelijke termijn een wetsvoorstel in te dienen ter vorming van de arrondissementen Gelderland en Overijssel, alsmede gelet op het feit dat dit wetsvoorstel de bestuurlijke organisatie van de rechterlijke macht voor het overige ongemoeid laat, is afgezien van de gebruikelijke consultatie van een ontwerp van dit wetsvoorstel. Bovendien zijn partijen bij gelegenheid van de totstandkoming van de Wet herziening gerechtelijke kaart reeds in de gelegenheid geweest zich uit te spreken over de keuze ten aanzien van het aantal en de omvang van de arrondissementen. Wel heeft met de meest betrokken organisaties informeel contact plaatsgevonden over een concept van dit wetsvoorstel.

Financiële consequenties en administratieve lasten

Aan dit wetsvoorstel zijn geen noemenswaardige zelfstandige bedrijfseffecten, administratieve lasten of andere nalevingskosten voor het bedrijfsleven of voor burgers verbonden. Evenmin heeft dit wetsvoorstel geen zelfstandige financiële gevolgen voor het Rijk.

ARTIKELGEWIJS

Artikel I (Wet op de rechterlijke indeling)

Onderdelen A, B, D en E

In wetstechnisch opzicht krijgt de vorming van de arrondissementen en rechtbanken Gelderland en Overijssel vorm door een wijziging van de Wet op de rechterlijke indeling, zoals deze luidt na invoering van de Wet herziening gerechtelijke kaart. Daarbij is het uitgangspunt gehandhaafd dat een arrondissement het territoriale rechtsgebied van een rechtbank aanduidt. In de te wijzigen aanhef van het eerste lid van artikel 1 wordt het aantal rechtbanken gesteld op 11. In de onderdelen c en i van deze bepaling worden de nieuwe rechtbanken Gelderland en Overijssel opgenomen. Het territoriale rechtsgebied van deze rechtbanken beslaat de gelijknamige provincies (artikelen 5a en 11). De wijziging van artikel 15 is noodzakelijk om te bereiken dat het ressort Arnhem-Leeuwarden de twee nieuw te vormen arrondissementen omvat.

Onderdeel C

Bij wet van 15 september 2011 (Stb. 2011, 415) zijn de gemeenten Anna Paulowna, Niedorp, Wieringen en Wieringermeer samengevoegd tot de gemeente Hollands Kroon. Met de wijziging van artikel 8 van de Wet op de rechterlijke indeling wordt deze aanpassing ook doorgevoerd voor de aanduiding van het arrondissement Noord-Holland.

Artikel II (Wet op de rechterlijke organisatie)

Onderdeel A

De voorgestelde wijziging van de artikelen 16, zesde lid, en 86, achtste lid, maakt het mogelijk om enkele rechtspositionele onderwerpen betreffende de gerechtsbestuurders en de leden van de Raad voor de rechtspraak, zoals de hoogte van de onkostenvergoedingen, ook krachtens algemene maatregel van bestuur te regelen. Hierdoor kunnen ten aanzien van deze onderwerpen, waarvan de regeling regelmatig aanpassing behoeft, sneller dan thans aanpassingen worden doorgevoerd.

Onderdeel B

De in dit onderdeel voorgestelde wijzigingen zijn noodzakelijk in verband met de vorming van de nieuwe rechtbank Gelderland. Gekozen wordt voor de rechtbank Gelderland, omdat in de artikelen 49, 55, eerste lid, en 68, eerste lid, van de Wet RO, zoals deze luiden vóór de invoering van de Wet herziening gerechtelijke kaart, telkens sprake is van de rechtbank te Arnhem.

Onderdeel C

De splitsing van de regio Oost-Nederland heeft alleen betrekking op de Rechtspraak, en

niet op de regionale indeling van de nationale politie en de eerstelijnsparquetten van het openbaar ministerie. Met de wijziging van artikel 134 van de Wet RO wordt bereikt dat het aantal arrondissementsparquetten in Nederland op 10 uitkomt. Als hoofdregel geldt dat deze parketten samenvallen met de arrondissementen (nieuw tweede lid). Uitsluitend voor wat betreft de regio Oost-Nederland wordt van dit uitgangspunt afgeweken. Daartoe wordt in het nieuwe derde lid opgenomen dat er één parket is voor de arrondissementen Gelderland en Overijssel gezamenlijk. Overwogen is om de benaming "arrondissementsparket" te wijzigen, aangezien het grondgebied van de arrondissementen en die van de eerstelijnsparquetten niet in alle gevallen geheel samenvallen. Hiervan is voor dit moment afgezien, gelet op de wens de splitsing van Oost-Nederland op korte termijn te realiseren.

Onderdeel D

Deze wijziging is noodzakelijk in verband met de vorming van de nieuwe rechtbank Overijssel. Gekozen wordt voor de rechtbank Overijssel, omdat zaken van het landelijk parket en het functioneel parket, bedoeld in artikel 139b, eerste lid, van de Wet RO, in de praktijk worden voorbereid door het openbaar ministerie in de gemeente Zwolle.

Artikel IV (Wet herziening gerechtelijke kaart)

De Wet herziening gerechtelijke kaart bevat voor een belangrijk deel wijzigingen van andere wetten (met name de Wet op de rechterlijke indeling en de Wet RO) en overgangsrechtelijke bepalingen, die met de inwerkingtreding van die wet zijn uitgewerkt. Evenwel bevat de Wet herziening gerechtelijke kaart tevens overgangsrechtelijke en andersoortige bepalingen, die ook na de inwerkingtreding van die wet voor langere tijd gelding behouden. In voorkomende gevallen dient daarom ook de Wet herziening gerechtelijke kaart op onderdelen te worden aangepast aan de vorming van de nieuwe rechtbanken.

Onderdeel A

Artikel CVII van de Wet herziening gerechtelijke kaart voorziet in de mogelijkheid van een tijdelijk afwijkend aantal gerechtsbestuurders in de rechtbank Oost-Nederland. Op grond van die bepaling kan gedurende een periode van ten hoogste zes jaar het bestuur van die rechtbank bestaan uit een extra rechterlijk lid. De achtergrond van die bepaling is dat bij de vorming van de rechtbank Oost-Nederland de verandering in de schaalgrootte dermate omvangrijk is, dat een overgang naar drie gerechtsbestuurders in één keer in de eerste jaren na de herziening van de gerechtelijke kaart een te grote stap

kan zijn³. Als gevolg van de splitsing van de rechtbank Oost-Nederland ontstaan twee substantieel kleinere rechtbanken, waarbij niet gesteld kan worden dat de beoogde omvang, in vergelijking met de andere 9 arrondissementen, zodanig is dat zij een afwijkend aantal bestuurders rechtvaardigt. Artikel CVII van die wet kan daarom vervallen, nog afgezien van het feit dat met de invoering dit wetsvoorstel het arrondissement Oost-Nederland niet (langer) bestaat.

Onderdelen B en C

Deze wijzigingen houden verband met noodzakelijke terminologische aanpassingen die in het voorgaande al zijn toegelicht.

Onderdeel D

Artikel CXLIVb van de Wet herziening gerechtelijke kaart bevat bepalingen omtrent de evaluatie van het wetsvoorstel. Uitgangspunt vormt de evaluatie van de wet als geheel binnen vijf jaar. Het tweede lid van dit artikel, dat is opgenomen bij amendement van het lid Çörüz⁴, bevat op dit punt een uitzondering en geeft de opdracht tot evaluatie van het arrondissement Oost-Nederland binnen drie jaar. De achtergrond van dit amendement wordt gevormd door de zorgen die in de Tweede Kamer werden geuit over de beoogde omvang van het betreffende arrondissement. Een evaluatie op kortere termijn zou de mogelijkheid bieden om eventuele problemen als gevolg van die omvang eerder te signaleren en daartegen op te treden. Tijdens de parlementaire behandeling van de Wet herziening gerechtelijke kaart heeft de Minister van Veiligheid en Justitie aangegeven dat de werking van het arrondissement Oost-Nederland vanaf het moment van inwerkingtreding van de wet gemonitord zal worden. Bij gebleken problemen zou in voorkomend geval direct ingegrepen worden, en niet worden gewacht tot de evaluatie na drie jaar. Aangezien met het voorliggende wetsvoorstel het arrondissement Oost-Nederland wordt gesplitst, en daarmee ophoudt te bestaan, is het bepaalde in het tweede lid van artikel CXLIVb achterhaald.

Tijdens de parlementaire behandeling van de Wet herziening gerechtelijke kaart is door de regering bij herhaling gewezen op de inherente kwetsbaarheid van een zelfstandige rechtbank Overijssel. Deze potentiële kwetsbaarheid is, kort gezegd, gelegen in het – in vergelijking met andere rechtbanken – geringe aantal medewerkers en het verwachte jaarlijkse aantal zaken van dit gerecht. De rechtbank Overijssel wordt het kleinste van alle rechtbanken. De zorgen bij de regering over deze kwetsbaarheid zijn niet weggenomen. Om te bewaken dat deze kwetsbaarheid niet leidt tot een daling van de

---

³ Memorie van Toelichting Wet herziening gerechtelijke kaart, Kamerstukken II, 2010/11, 32 891, nr. 3, pag. 27.

⁴ Kamerstukken II, 2011/12, 32 891, nr. 15.

kwaliteit van het werk, tot het achterblijven van de kwaliteitsontwikkeling in vergelijking met andere gerechten, of tot het oplopen van doorlooptijden van zaken dan wel andere problemen, is van belang dat de werking van met name deze rechtbank op kortere termijn dan vijf jaar wordt geëvalueerd. Daartoe wordt in artikel XXXII van het voorliggende wetsvoorstel bepaald dat binnen drie jaar de werking van de arrondissementen Gelderland en Overijssel zal worden geëvalueerd. In deze evaluatieopdracht wordt ook het arrondissement Gelderland betrokken, zodat te zijner tijd de mogelijkheid op termijn van de samenvoeging van beide arrondissementen (opnieuw) kan worden bezien.

Gelet op de verwachte kwetsbaarheid van de rechtbank Overijssel, zal de werking ervan vanaf de dag van inwerkingtreding van deze wet worden gemonitord. In geval van gebleken problemen, zal niet worden gewacht met ingrijpen tot de evaluatie na drie jaar. Zie voorts de toelichting op artikel XXXII.

Onderdeel E

De Wet herziening gerechtelijke kaart ziet ook op het afschaffen van het College van afgevaardigden, bedoeld in artikel 90 van de Wet RO. Om te voorzien in een soepele afbouw van de taken van het college bepaalt artikel CXLV, tweede lid, van die wet dat de bepalingen die zien op de afschaffing van het college niet eerder in werking treden dan na drie jaren nadat artikel I van die wet in werking is getreden. Tijdens de parlementaire behandeling zijn vraagtekens geplaatst bij de wenselijkheid om dit orgaan af te schaffen en is de vraag opgeworpen of andere organen en overlegstructuren reeds voldoende invulling geven aan de taken van het college. Om recht te doen aan de geuite twijfels, heeft de Minister van Veiligheid en Justitie aan de Eerste Kamer toegezegd om de werking van het college te betrekken bij de evaluatie van de Wet herziening gerechtelijke kaart na vijf jaar. Ter uitvoering van die toezegging wordt in artikel CXLV, tweede lid, bepaald dat de bepalingen die leiden tot de afschaffing van het college niet eerder in werking zullen treden dan na vijf jaren nadat artikel I van de Wet herziening gerechtelijke kaart in werking is getreden.

Artikel V (Algemene wet inzake rijksbelastingen)

Met de wijziging van artikel 27, eerste lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen wordt de benaming van de verschillende in dat artikellid genoemde rechtbanken geactualiseerd. In de nieuwe tekst wordt uitgegaan van de splitsing van het arrondissement Oost-Nederland in de arrondissementen Gelderland en Overijssel.

Artikel VI (onteigeningswet)

In artikel XX, onderdeel C, van de Wet herziening gerechtelijke kaart is een wijziging van de onteigeningswet opgenomen welke niet kan worden uitgevoerd. De genoemde

bepaling bevat een wijziging van artikel 22, eerste lid, van de onteigeningswet, terwijl werd bedoeld artikel 20, eerste lid, te wijzigen. Met artikel IVa van het voorliggende wetsvoorstel wordt dit hersteld.

Artikel VII (Politiewet 2012)

Op de wenselijkheid om het aantal van 10 regionale politie-eenheden en de politie-eenheid Oost-Nederland te behouden, is in het algemeen deel van de toelichting al ingegaan. Om hieraan invulling te geven, wordt met een wijziging van artikel 25 van de Politiewet 2012 voor wat betreft de regio Oost-Nederland een uitzondering gemaakt op het uitgangspunt dat er in ieder arrondissement één regionale eenheid van de nationale politie is.

Artikel VIII (Wet aansprakelijkheid olietankschepen)

In artikel XXXV van de Wet herziening gerechtelijke kaart is een wijziging van de Wet aansprakelijkheid olietankschepen opgenomen welke niet kon worden uitgevoerd. In de genoemde bepaling is een wijziging van artikel 9a, eerste en tweede lid, van de Wet aansprakelijkheid olietankschepen opgenomen, waar werd bedoeld artikel 9, eerste lid, van die wet te wijzigen. Met artikel VIII van het voorliggende wetsvoorstel wordt dit hersteld.

Artikelen IX tot en met XII (Wijziging van diverse wetten)

De in deze artikelen opgenomen wijzigingen houden verband met noodzakelijke terminologische aanpassingen die in het voorgaande al zijn toegelicht.

Artikel XIII (Overgang lopende zaken naar nieuwe rechtbanken)

Dit artikel is ontleend aan artikel CII van de Wet herziening gerechtelijke kaart en verzekert dat alle lopende rechtszaken, die direct voor de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel aanhangig zijn bij de rechtbank Oost-Nederland, automatisch overgaan naar de nieuwe rechtbanken Gelderland en Overijssel.

Artikel XIV (Overgangsrecht i.v.m. verzet, beroep, hoger beroep enz.)

Dit artikel is ontleend aan artikel CIV van de Wet herziening gerechtelijke kaart. Het regelt dat alle beslissingen van de rechtbank Oost-Nederland, hoe ook wettelijk aangeduid (uitspraken, beschikkingen, vonnissen), die voor de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel zijn genomen en waartegen op het tijdstip van inwerkingtreding nog een rechtsmiddel kan worden ingesteld of loopt, worden aangemerkt als beslissingen van de nieuwe rechtbanken. Dit is onder meer van belang in verband met de eventuele terugverwijzing van een zaak naar de bevoegde rechtbank.

Artikel XV (Overgangsrecht i.v.m. dagvaardingen, verzoekschriften en andere processtukken)

Artikel XV is ontleend aan artikel CIVa van de Wet herziening gerechtelijke kaart. Deze bepaling beoogt buiten twijfel te stellen dat processtukken in zaken tot kennisneming waarvan voor de datum van inwerkingtreding van de wet de rechtbank Oost-Nederland bevoegd was kennis te nemen, vanaf de datum van de inwerkingtreding van deze wet worden aangemerkt als processtukken in zaken tot kennisneming waarvan de nieuwe rechtbanken bevoegd zijn kennis te nemen. Artikel XV ziet op zaken op alle rechtsgebieden.

Artikel XVI (Overdracht archiefbescheiden)

Deze bepaling is ontleend aan artikel CV van de Wet herziening gerechtelijke kaart en ziet op de overdracht van archiefbescheiden van de rechtbank Oost-Nederland aan de nieuwe rechtbanken Gelderland en Overijssel, voor zover zij niet reeds zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats overeenkomstig de Archiefwet 1995. Met deze bepaling wordt invulling gegeven aan het bepaalde in artikel 4, eerste lid, van de Archiefwet 1995, op grond waarvan een regeling waarbij overheidsorganen opgeheven, samengevoegd of gesplitst, een voorziening moet inhouden omtrent hun archiefbescheiden.

De meeste archiefbescheiden van de rechtbank Oost-Nederland zullen, ingevolge artikel CV van de Wet herziening gerechtelijke kaart, afkomstig zijn van de vroegere rechtbanken te Almelo, Arnhem, Zutphen en Zwolle-Lelystad. In artikel XVI van het voorliggende wetsvoorstel wordt hiervan rekenschap gegeven door te bepalen dat archiefbescheiden van de rechtbank Oost-Nederland, die afkomstig zijn van de vroegere rechtbanken te Arnhem en Zutphen, overgaan naar de rechtbank Gelderland en de archiefbescheiden die afkomstig zijn van de vroegere rechtbanken te Almelo en Zwolle-Lelystad overgaan naar de rechtbank Overijssel. Eventueel nieuw gevormde archiefbescheiden van de rechtbank Oost-Nederland, welke niet afkomstig zijn van de genoemde vier vroegere rechtbanken gaan, om praktische redenen, over naar de rechtbank Gelderland.

Artikelen XVII en XVIII (Overgangsrecht bestuurders en overige functionarissen)

De inhoud van de artikelen XVII en XVIII sluit, voor zover relevant, aan op die van de artikelen CVIII en CX van de Wet herziening gerechtelijke kaart. De bepalingen zien op de overgang van gerechtsbestuurders en overige functionarissen van de rechtbank Oost-Nederland naar de nieuwe rechtbanken Gelderland en Overijssel.

Artikel XVII bevat overgangsrechtelijke bepalingen met betrekking tot degenen die direct

vooraangaand aan de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel, anders dan als gerechtsbestuurder, bij de rechtbank Oost-Nederland werkzaam zijn. In verband met de vorming van de nieuwe rechtbanken Gelderland en Overijssel wordt in dit artikel voor de bij de rechtbank Oost-Nederland werkzame rechterlijke en niet-rechterlijke functionarissen voorzien in de overgang van rechtswege naar die rechtbanken, met behoud van hun rechtspositie. Daarbij is voor de vraag naar welke van de twee nieuwe rechtbanken zij overgaan bepalend in of vanuit welke gemeente (in de provincie Gelderland respectievelijk Overijssel) zij hun werkzaamheden gewoonlijk vervullen dan wel in welke gemeente zij hun standplaats hebben. In de periode tussen de inwerkingtreding van artikel I van de Wet herziening gerechtelijke kaart en de inwerkingtreding van artikel I van dit wetsvoorstel, zullen de beoogde functionarissen van de rechtbank Gelderland respectievelijk de rechtbank Overijssel worden overgeplaatst in gemeenten in de respectievelijke provincies. Er zal derhalve reeds zoveel mogelijk worden gewerkt conform de uiteindelijk te bereiken situatie, zodat de overgang van de betrokken functionarissen uiteindelijk relatief eenvoudig en zonder onnodige standplaatswijzigingen kan plaatsvinden en verzekerd is dat de nieuwe rechtbanken vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wet over voldoende personeel beschikken om het werk te doen.

Artikel XVIII bevat enige overgangsrechtelijke bepalingen die betrekking hebben op degenen die op de dag voor de datum van inwerkingtreding lid zijn van het gerechtsbestuur van de rechtbank Oost-Nederland. De voorzitter van het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland wordt op het moment van inwerkingtreding van dit wetsvoorstel van rechtswege benoemd tot voorzitter van het bestuur van de rechtbank Gelderland. Hiervoor wordt gekozen omdat de beoogde bestuursvoorzitter van de rechtbank Oost-Nederland geschikt dient te zijn om bestuurlijk leiding te geven aan een groot gerecht. Bij splitsing van het gerecht ligt het vervolgens voor de hand dat betrokkene niet alleen behouden blijft als bestuursvoorzitter, doch dat deze tevens wordt benoemd tot voorzitter van het grootste gerecht dat uit de splitsing van Oost-Nederland ontstaat. Het eerste lid van artikel XVIII voorziet hierin.

Het tweede tot en met vierde lid geven een regeling voor de overgang van de overige bestuursleden van de rechtbank Oost-Nederland naar de rechtbanken Overijssel en Gelderland. Omdat de Wet herziening gerechtelijke kaart de mogelijkheid biedt dat de rechtbank Oost-Nederland tijdelijk vier in plaats van de gebruikelijke drie bestuursleden zal hebben, wordt in het derde en vierde lid onderscheiden naar de situatie dat er bij inwerkingtreding van het onderhavige wetsvoorstel drie of vier bestuursleden zullen zijn benoemd. Indien er drie bestuursleden zijn benoemd in de rechtbank Oost-Nederland, zal

het rechterlijk lid, niet zijnde voorzitter, van rechtswege worden benoemd als voorzitter van de rechtbank Overijssel. Daarmee beschikt ook de rechtbank Overijssel direct met de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel over een voorzitter. Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat het niet-rechterlijk lid, ongeacht de omvang van het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland, van rechtswege in dezelfde functie wordt benoemd bij de rechtbank Gelderland. Indien het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland bij splitsing uit vier bestuursleden bestaat, dan regelt het vierde lid dat van de rechterlijk leden, niet zijnde de voorzitter, de eerstbenoemde of, bij gelijktijdige benoeming, degene die als eerste in het benoemingsbesluit wordt genoemd, van rechtswege wordt benoemd tot voorzitter van de rechtbank Overijssel. Het rechterlijk lid dat als laatste is benoemd of, bij gelijktijdige benoeming, het rechterlijk lid dat als laatste in het benoemingsbesluit wordt genoemd, wordt van rechtswege benoemd tot rechterlijk lid in de rechtbank Overijssel.

Artikelen XIX en XX (Overgangsrecht rechtspositionele beslissingen en overgangsrecht wettelijke procedures en rechtsgedingen)

De inhoud van deze bepalingen is ontleend aan die van artikel CXIVa respectievelijk artikel CXIVb van de Wet herziening gerechtelijke kaart. Deze bepalingen hebben betrekking hebben op rechtspositionele beslissingen van (de president van) het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland onderscheidenlijk wettelijke procedures en rechtsgedingen waarbij (de president van) het bestuur betrokken is. Met het oog op het uitgangspunt dat ambtenaren, die werkzaam zijn bij de rechtbank Oost-Nederland, bij de overgang naar de rechtbank Gelderland of de rechtbank Overijssel hun functie met bijbehorende rechtspositie behouden, wordt buiten twijfel gesteld dat de rechtspositionele besluiten (verlof, schorsing, etc.), die voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel zijn genomen ten aanzien van bij de rechtbank Oost-Nederland werkzame (rechterlijke en niet-rechterlijke) ambtenaren, worden aangemerkt als beslissingen van (de voorzitters van) de besturen van de nieuwe rechtbanken waarbij die ambtenaren van rechtswege werkzaam zullen zijn.

Artikel XX regelt, eveneens om twijfel hierover uit te sluiten, dat de (voorzitters van de) nieuwe besturen de plaats overnemen van (de voorzitter van) het huidige gerechtsbestuur in wettelijke procedures en rechtsgedingen waarbij de voorzitter en het bestuur op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel betrokken zijn.

Artikel XXI (Overgangsrecht klachtbehandeling)

Dit artikel is ontleend aan artikel CXV van de Wet herziening gerechtelijke kaart en regelt

het overgangsrecht voor de behandeling van klachten. Het regelt dat de rol die het bestuur van de rechtbank Oost-Nederland vervult in lopende zaken met betrekking tot klachten over gedragingen van bij dat gerecht werkzame rechterlijke en niet-rechterlijke ambtenaren, met ingang van de datum van inwerkingtreding van dit wetsvoorstel wordt overgenomen door de besturen van de nieuwe rechtbanken Gelderland en Overijssel.

Artikel XXII (Overgangsrecht zaaksverdelingsreglement)

Dit artikel voorziet in een overgangsrechtelijke regeling voor het zaaksverdelingsreglement van de rechtbank Oost-Nederland. De bepaling beoogt te bereiken dat het zaaksverdelingsreglement van deze rechtbank van rechtswege heeft te gelden als de zaaksverdelingsreglementen van de nieuwe rechtbanken Gelderland en Overijssel. In de praktijk zal in de aanloop naar de inwerkingtreding van deze wet zoveel mogelijk worden gewerkt als ware het arrondissement Oost-Nederland al gesplitst. In het zaaksverdelingsreglement van de rechtbank Oost-Nederland kan op de toekomstige splitsing al vooruit worden gelopen, door zaken vanuit de provincie Gelderland respectievelijk de provincie Overijssel in beginsel op zitting te laten komen in zittingsplaatsen in het arrondissement Gelderland respectievelijk het arrondissement Overijssel. Ook kunnen zaken uit de respectievelijke provincies inhoudelijk worden voorbereid door personeel dat standplaats heeft in die provincies. Artikel XXII heeft als voordeel dat, wanneer de splitsing eenmaal zijn beslag heeft gekregen, de nieuwe gerechtsbesturen niet opnieuw een zaaksverdelingsreglement hoeven op te stellen, dat goedkeuring behoeft, doch de nieuwe gerechten op basis van het bestaande reglement het werk kunnen voortzetten.

Artikelen XXIII en XXIV (Overgangsrecht advocatuur en notariaat)

De artikelen XXIII en XXIV zijn ontleend aan respectievelijk de artikelen CXVI en CXVIII van de Wet herziening gerechtelijke kaart. Artikel XXIII is noodzakelijk omdat de organisatie van de advocatuur op arrondissementale leest is geschoeid. De gezamenlijke advocaten die kantoor houden in een arrondissement, vormen de orde van advocaten in het arrondissement (art. 17, tweede lid, van de Advocatenwet). Daarnaast is er een landelijke orde: de Nederlandse orde van advocaten (Nova) die wordt gevormd door de gezamenlijke advocaten die in Nederland zijn ingeschreven (art. 17, eerste lid, van de Advocatenwet). Met de Wet herziening gerechtelijke kaart is er bij de organisatie van de advocatuur voor gekozen de nieuwe arrondissementale indeling te volgen. Ook in het voorliggende wetsvoorstel wordt vastgehouden aan dat uitgangspunt.

Dit heeft tot gevolg dat, met de splitsing van het arrondissement Oost-Nederland en het ontstaan van de nieuwe arrondissementen Gelderland en Overijssel, ook 11 lokale orden van advocaten ontstaan (met 11 dekens en 11 raden van toezicht). Voor de advocatuur

zal de splitsing van Oost-Nederland op dit punt relatief geringe gevolgen voor de praktijk hebben, aangezien de Nova in het advies op de Wet herziening gerechtelijke kaart had aangegeven voornemens te zijn om het dekanale toezicht in het arrondissement Oost-Nederland te doen uit te oefenen volgens het "Leidse model". Dat wil zeggen dat een lid van de raad van toezicht die kantoor houdt in een bepaalde regio namens de deken het toezicht in die regio uitoefent.

Artikel XXIII, eerste lid, van dit wetsvoorstel biedt een overgangsrechtelijke voorziening om te bewerkstelligen dat de nieuwe orden in de arrondissementen Gelderland en Overijssel op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet aanstonds over een nieuwe raad van toezicht beschikken. De regeling houdt in dat de algemene raad van de Nova voorlopige dekens en overige leden van de nieuwe raden van toezicht in deze arrondissementen aanwijst na daarover het gevoelen van de raad van toezicht in het arrondissement Oost-Nederland te hebben ingewonnen. Die consultatie zal uiteraard in de periode vóór de inwerkingtreding van deze wet moeten plaatsvinden. Binnen drie maanden zullen de twee nieuwe orden die met ingang van het tijdstip van inwerkingtreding van de wet zijn ontstaan vervolgens uitvoering moeten geven aan hun wettelijke taak om definitief lokale dekens en overige leden te kiezen.

Het feit dat het aantal arrondissementen met dit wetsvoorstel uitkomt op 11, betekent ook dat het aantal afgevaardigden en plaatsvervangers in het college van afgevaardigden toeneemt ten opzichte van het aantal na invoering van de Wet herziening gerechtelijke kaart. Afgevaardigden en plaatsvervangers worden immers op arrondissementaal niveau gekozen. Het derde lid van artikel XXIII biedt een regeling voor de verkiezing van de nieuwe afgevaardigden en plaatsvervangers. Het zou te ver voeren om – na de verkiezing van een nieuw college van afgevaardigden op grond van artikel CXVI van de Wet herziening gerechtelijke kaart – wederom een geheel nieuw college te doen verkiezen als gevolg van de splitsing van Oost-Nederland. Daarom beperkt de overgangsrechtelijke voorziening in het derde lid zich tot de afgevaardigden en plaatsvervangers uit het arrondissement Oost-Nederland respectievelijk de nieuw te verkiezen afgevaardigden en plaatsvervangers uit de nieuwe arrondissementen Gelderland en Overijssel.

Artikel XXIV bevat voor het notariaat een met de regeling voor de advocatuur vergelijkbare overgangsrechtelijke voorziening voor de verkiezing van ringbesturen en ringvergaderingen.

Artikel XXV (Samenloopbepaling met Wet aanpassing bestuursprocesrecht)

Dit artikel regelt de samenloop van dit wetsvoorstel met het wetsvoorstel aanpassing bestuursprocesrecht (Kamerstukken 32 450). Deze bepaling ziet met name op de gelijktijdige wijziging van artikel 27 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Awr). Artikel 27, eerste lid, Awr concentreert de rechtsmacht in bepaalde belastingzaken bij de vijf in dat artikellid genoemde rechtbanken. Met artikel V van deel A van de Wet aanpassing bestuursprocesrecht, die thans in de Eerste Kamer aanhangig is, vervalt artikel 27 Awr. Daarvoor treedt in de plaats artikel 8, tweede lid, van de met de Wet aanpassing bestuursprocesrecht in te voeren bijlage 2 bij de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Met de artikelen CXXI en CXLIVa van de Wet herziening gerechtelijke kaart wordt voorzien in bepalingen die de samenloop regelen tussen die wet en de Wet aanpassing bestuursprocesrecht. Daarmee worden de benamingen van de bevoegde rechtbanken gewijzigd. De benaming van de rechtbank te Arnhem wordt daarbij gewijzigd in "Oost-Nederland". Gelet op de thans voorliggende splitsing van de rechtbank Oost-Nederland, zal ook voorzien moeten worden in een aanpassing van de in artikel 8, tweede lid, van bijlage 2 bij de Awb gebruikte benaming. Daarbij dient rekening te worden gehouden met verschillende situaties die zich kunnen voordoen, met dien verstande dat de Wet aanpassing bestuursprocesrecht niet op een datum eerder dan 1 januari 2013 – en derhalve niet eerder dan de Wet herziening gerechtelijke kaart – in werking zal treden. Daarvan uitgaande, moet worden voorzien in een regeling waarbij de Wet aanpassing bestuursprocesrecht eerder dan, gelijktijdig met, respectievelijk later dan de onderhavige wet in werking zal treden.

Wanneer zowel de Wet herziening gerechtelijke kaart als de onderhavige wet *eerder* in werking treden dan de Wet aanpassing bestuursprocesrecht, behoudt artikel 27, eerste lid, Awr zijn huidige redactie, derhalve met gebruik van de "oude" benamingen van de rechtbanken. Daarom bevat artikel V van het onderhavige wetsvoorstel een wijziging van artikel 27, eerste lid, Awr. Daarmee wordt de verwijzing naar de rechtbank Gelderland in de Awr geregeld. Indien de Wet aanpassing bestuursprocesrecht *eerder* dan of *gelijktijdig* met de onderhavige wet in werking treedt, is de wijziging van artikel 27, eerste lid, Awr met artikel V achterhaald en niet langer uitvoerbaar. In dat geval hebben de bepalingen in de Wet herziening gerechtelijke kaart, die de samenloop met de Wet aanpassing bestuursprocesrecht regelen, hun werking gehad, en zal in artikel 8, tweede lid, van bijlage 2 bij de Awb de benaming van de rechtbank Oost-Nederland alsnog gewijzigd moeten worden. Daarin voorziet artikel XXV.

Artikelen XXVI tot en met XXXI (Samenloopbepalingen)

Deze artikelen voorzien in bepalingen over de samenloop van dit wetsvoorstel met in het parlement aanhangige wetsvoorstellen, waarin begrippen worden gebruikt die in het licht

van de Wet herziening gerechtelijke kaart achterhaald zijn. Veelal gaat het hierbij om het gebruik van achterhaalde benamingen van gerechten.

Artikel XXXII

Dit artikel bevat een bepaling ten aanzien van de evaluatie van deze wet. Artikel CXLIVb van de Wet herziening gerechtelijke kaart voorziet in de evaluatie van die wet binnen vijf jaar (eerste lid) en een evaluatie van het arrondissement Oost-Nederland binnen drie jaar (tweede lid). Gelet op het feit dat dit wetsvoorstel voorziet in de splitsing van Oost-Nederland, wordt met artikel IV, onderdeel D, tevens voorzien in een wijziging van de genoemde evaluatiebepaling van de Wet herziening gerechtelijke kaart. Daarvoor in de plaats treedt een opdracht om binnen drie jaar de werking in de praktijk van de arrondissementen Gelderland en Overijssel te evalueren. Reeds vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wet zal de monitoring van deze arrondissementen van start gaan.

De Minister van Veiligheid en Justitie,